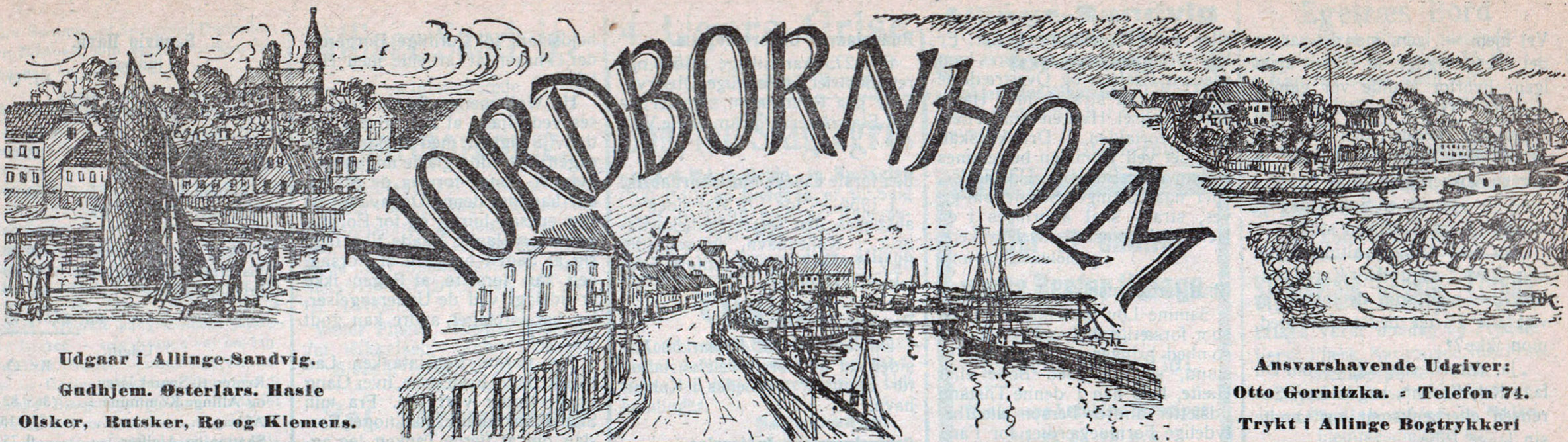

Udgaar i Allinge-Sandvig.

Gudhjem. Østerlars. Hasle

Olsker, Rutsker, Rø og Klemens.

Ansvarshavende Udgever:

Otto Gornitzka. - Telefon 74.

Trykt i Allinge Bogtrykkeri

Nr. 183

Alm. Annoncer 10 Øre pr. mm, efterf. Gange 8 Ø.
Forretningsann. 8 - - - 6 Ø.

Fredag den 30. Januar

Annoncer og lokalt Stof maa være indleveret
senest 2 Dage før Bladet udgaar.

1931

Hjemme igen.

Af HOLGER RASMUSSEN.

—o—

Gamle Lars Sørensen sad i sin Lænestol henne ved Vinduet og bakkede paa den lange Pibe.

Hans Kone, Karen, sad med Hækletojet ved det runde Dagligstuebord og hæklede ved Lyset fra den gammeldags Petroleums-lampe.

"Tror Du de kommer paa Fredag, Karen?" spurgte Lars Sørensen og bankede Pibehovedet ud paa Kanten af Spybakken.

"Joh —, mon ikke —? Det vilde da være rart, om de kunde besinde dem til det, Lavs, — ja, det kunde s'mænd."

"Knægten er nok blevet stor nu; — det bli'r nok en rigtig Kærnekarl, — den lille Lars Peter —."

"Ak ja, — Tiden gaar, Lavs, — og vi to bliver snart gamle; det kniber snart med at se, — selv om man har „Glarøjnene" paa."

"Ja, — og Hørelsen kunde for den Sags Skyld ogsaa ha' nødig at være lidt bedre, — det er snart rent skidt med den."

"Nøj, — det var jo ingen Skade til, om Arvid kom hjem og tog fat her paa Gaarden; men Oline var jo saa opsat paa at komme til København og saa den Spækhøkerforretning. De ungetænker ikke, Lavs, — men hvad, — saa fik hun jo sin Vilje, — ja, hun gjorde."

"— Og, naar Børn faar deres Vilje, saa græder de ikke, Karen!," Lars Sørensen stoppede omhyggelig sin Pibe igen og tændte. „Ungdommen er jo noget anderledes nu om Stunder, end som da vi to var unge. Vi kunde mangeligt finde os til Rette herude paa Landet og var endda henrykte for de to „Huller" vi maatte begynde med."

"Ja, jeg skulde dog betakke mig for at bo inde i København; jeg glemmer aldrig al den Tummel og Spektakel derinde, da vi var til Barnedaab, — — Biler, Sportvogne —, uha dog; nej, det var da helt velgørende at komme hjem til vores eget igen; — — hvad siger Du, Lavs?"

"Det har Du skam Ret i, Mor, — ude er godt, men hjemme er dog bedst! Gudskelov, at vi har vort gode Hjem og Udkomme, Karen, — og rigtig manglet noget, har vi da heller aldrig, — vel?"

"Det har vi ikke, Lavs — Gud ske Tak og Lov, vi har da ogsaa haft vor Helsen og aldrig fejlet noget udover — maaske en Smule Kulde i Kroppen."

Arvid og Oline og deres lille Søn, Lars Peter, sad i Kupeen og saa ud af Vinduet, alt imens Toget hastede mod Masnedsund. Efterhaanden faldt lille Lars Peter i Søvn ved Togets ensformige Rumlen og Larm, og hans Forældre

sad og betragtede ham med kærlige Blikke.

"Hvordan tror Du, de vil tage imod os, Arvid?" spurgte Oline stille og saa bekymret paa sin Mand.

"De har da selv skrevet efter os, Oline, saa de tager naturligvis kun godt imod os, — delænges vel efter os og lille Lars Peter."

"Tror Du ikke, de er vrede paa os endnu, — de havde jo saa meget imod, at vi rejste? — Men det var nu saa pænt, de Ord din Mor skrev, hun er nu saa rar din Mor, og det gjorde det saa let for mig."

"Mor har altid været saa god og kærlig — og forstaaende, Oline."

"Jeg har slet ikke fortjent de kærlige Ord," sagde Oline og begyndte stille at græde. Store Taarer trillede ned ad hendes Kinder, og hendes Mand blev selv rørt til Taarer.

"Saa — saa, Oline, Du skal slet ikke være saa ked af det," trøstede han: „Du har jo altid været mig en ualmindelig flink lille Kone og en god og kærlig Moder for Knægten der, ja, det har Du altid været, og det skal Du ogsaa have Tak for, Oline, men vi skulde bare have bleven hjemme paa Gaarden, — ja, vi skulde Oline. Men gjort Gerning staar ikke til at ændre, det kunde jo da ogsaa været gaaet meget værre; — — men nu er vi vist snart ved Færgen, og saa er der ikke ret langt hjem. Hvem tror Du, henter os ved Stationen? . . ."

„Vi kommer maaske til at tage Rutebilen til Brandstrup, men vi fortjener heller ikke, at de gør den Stads af os — at hente os ved Stationen —"

"Hvordan tror Du, din Fader har tænkt sig at arrangere det med os, Arvid?" spurgte Oline efter en Stund at have staaet og stirret ud over Markerne, de passerede.

"Ja, blot man vidste det!" svarede Arvid tankefuldt. „Far skrev jo kun, at vi skulde sælge Forretningen og saa komme hjem. — Men hvordan fik Du ogsaa saadan lige Idé om at skrive hjem til Far?"

"Jo, Arvid —," svarede Oline og saa op paa sin Mand med sine taarefyldte Øjne, „jeg kunde jo indse, at saadan kunde det ikke blive ved med at gaa, — og da det var mig, der indirekte Aarsag til den Kølighed, der var kommen mellem dine Forældre og os, ja, saa tog jeg mig selv i Nakken og sagde: „Arvid vil ikke fortælle, hvor fortvivlet Forholdene er for os hertinde, — men saa skal Du!" Saa skrev jeg, og din Far har ikke betænkt sig mange Øjeblikke før han skrev det venlige og velkomne Brev til os, — som vi slet ikke havde fortjent."

Toget holdt, og de var naaet Maribo.

Hvem var mon ved Stationen for at hente dem? Var der i det hele taget nogen? . . . Mon Mor var rask, — og var alt endnu det samme, som da de rejste til København? — Havde de den gamle Skimmel „Smut" endnu? . . .

Jo, om de havde, — — dér stod han nok saa roligt herne ved Indkørslen foran den velkendte Fjerdervogn, og stod ikke selvste Lars Sørensen i stiveste Puds ved Siden af „Smut" og spejdede efter dem? — Jo min Sandten gjorde han saa.

"Det er Far selv, der henter os!" raabte Arvid henrykt og ilede hen mod sin gamle Far, Han havde life Lars Peter, som nu var vaaget, paa Armen.

"Velkommen tilbage til Jeres Fødeby, Børn!" raabte han muntert, da han fik Øje paa dem. „Men hvad er Du for en Fyr?" spurgte han og tog uden videre lille Lars Peter paa Armen, „Du ser da ud til at være Karl for din Hat!"

Arvid og Oline sendte hinanden et opmuntrentende Smil, thi alt tegnede jo yderst lovende. Gamle Lars Sørensen var jo i glimrende Humør og havde taget saa hjerteligt imod dem, som de overhovedet kunde ønske dem det.

Snart efter var de kommen til Vogns og lille Lars Peter sad paa sin Bedstefaders Skød foran paa Agerbrættet og holdt i Tømmen. Han var slet ikke søvrig mere, men sad nok saa fornøjet og raabte „Hyp-hop," skynd Dig nu hjem til Farmor!" Det frydede baade Oline og Arvid at gense de gamle kendte Veje og Gaarde. Der stod den gamle, halte Hans Smed udenfor Smedjen og bakkede paa sin Merskur, han hilste nok saa genkendende paa dem og raabte: „Velkommen." Aldrig før havde de rigtig tænkt over, hvor vidunderligt smukt, der egentlig var her ude paa Landet, — hvad de dengang vragede.

"Hvor er her dog yndigt," sagde Oline betaget, og hendes Øjne straalede af Glæde.

Nu drejede de om ved Møllen og Gadekæret, og Lars Sørensen slog i det samme nogle kraftige Smæld med Pisken, og — — der laa „Kastaniely", — hvidkalket, hyggeligt og venligt, — akkurat som da de rejste; og i Døren med hvidt Forklæde paa, stod selvste — „vor Mor" . . .

Alt vidnede om Fred, Velstand og Hygge.

"Se, Mutter, her har Du hele Ladningen fra København!" raabte Lars Sørensen stolt, da de kørte ind i Gaarden.

"Ja, se dog," sagde hans Kone og kom smilende hen til Vognen og hjalp lille Lars Peter ned. Oline var ganske rørt ved den hjertelige Modtagelse og kastede sig hulken ind til sin Svigermoder.

"Gud give, at vi maa faa Lej-

lighed til at gengælde Eder alt dette, I har gjort for os tre!"

"Saa — saa, Olme, — det finder vi sagtens ud af, se nu bare at komme indenfor og faa Tøjet af Jer; se rigtig til Smut, hvor han ser nysgerrigt efter Jer, — han har saamænd nok savnet Jer kan I tro. I har da vel hilst pænt paa ham?"

Inde i Stadsstuen var Bordet dækket, og mange smukke Blomster stod i Krystalvasen paa Bordet. Det var længe siden, at Maden havde smagt dem som i Dag, — Himmel, hvilken glubende Appetit.

Snart gik Talen muntert mellem dem; thi der var saa uendeligt meget at fortælle derinde fra.

Kun lille Lars Peter havde ingen Rø paa sig, han var først færdig med at spise og hoppede rask ned fra Bedstefars Skød, som havde været hans Plads; han vilde ud og se paa Hestene, Køerne og Svinene.

Der var en egen hyggelig Stemning i den lille lavloftede Stue. Henne fra den ene Krog i Stuen, hvor den gamle, hvidlakerede „Bornholmer" stod i majestætisk Fornemhed, lød det taktfaste „Tik-Tak" — „tik-tak", og ude fra Køkkenet trængte en liflig Duft af Kaffe ind til dem.

Oline hjalp Mor Karen med at tage ud af Bordet, og Far og Søn tændte hver en Cigar, — en Flot-hed, som ellers kun fandt Sted ved særlig festlige Lejligheder; men det var jo ogsaa en Festdag for dem alle, — det kunde man tydeligt læse i alle de straalende Ansigter.

Nu blev Kaffen serveret, og alle satte sig mageligt tilrette omkring Bordet, hvor „Madam blaa" trøned i fornem Værdighed, — vel vidende om sit kostelige Indhold. Mor Karen fik — efter megen Søgen alle mulige og umulige Steder — endelig fundet sine Briller og sit kære Hækletoj, og saa gik man i Gang med Kaffen og med at smage paa og rose det „hjemmebagte" i høje Toner. Mor Karen var vidt berømt for sine lækre Vanillekranse. Lille Lars Peter var kommen i Seng og sov allerede trygt oppe i Bedstefars Seng — og med to Vanillekranse fast knugede i sin ene Haand. Han vilde pørtaut have dem med i Seng, og — — ja, naturligvis skulde Farmors egen store Dreng have sin Vilje, indskønt Farfar ikke rigtig syntes om det; — det var ikke just behageligt at have alle de Kagesmuler i Sengen.

Oline og Arvid sad en Stund og saa paa hinanden med sigende Blikke, saa rømede Arvid sig lidt og begyndte lidt tøvende henvendt til sin Far:

"Tror Du, Far, — at Du kan bruge en Karl og en Pige her paa Gaarden, — for — — saa vilde Oline og jeg gerne søge —"

Pladsen" . . . Han blev ganske kobberrød i Ansigtet medens han talte, og han sad lidt forlegent og rørte i sin Kaffekop med Kaffeskeen. „Der har ikke været ret mange Dage derinde, hvor vi ikke har længtes hjem, — men stadig haabede vi begge at klare Pynten som det hedder — og faa det hele til at glide og saa komme hjem med Penge paa Kistebunden, — — men hvordan vi end vendte og drejede det, — vi kunde ikke klare os overfor Konkurrenterne." Han saa stjaalent hen til sin Far, som blot nikkede eftertænksomt til hans Beretning. „Men nu er jeg glad for at Oline skrev hjem til Jer, som det var, — — det skal hun have Tak for."

Mor Karen havde hele Tiden fulgt Minespillet i sin Mands Ansigt, men intet forraadte, hvad Lars Sørensen tænkte. Men nu lagde han sin Haand paa Arvids Skulder og saa ham fast ind i Øjnene, „Ja — ja, Arvid, vi kan godt bruge en Karl og en Pige her paa Gaarden, — og — —", han gjorde et lille Ophold, som for at overveje, „ja, I to, — Du og Oline — skal saa faa Pladserne, men — — — ligesom i andre store Foretagender vil jeg kun foreløbig engagere Jer paa Prøve! . . ." Han lo lunt i Skægget og saa fra den ene til den anden.

Arvid greb bevæget hans Haand, han havde knapt turde haabe paa en saadan Løsning, han erindrede endnu tydeligt Faderens Ord, den Morgen de sagde Farvel og skulde rejse til København: „Før lader jeg fremmede Mennesker faa Gaarden her — end jeg lader Dig komme indenfor disse Døre igen!" Men han huskede ogsaa at det var Svar paa hans egen haanlige Bemærkning til hans Fars velmente og erfarne Raad.

„Vi to gamle — Mor og jeg — kan vel ogsaa nok nu fortjene og trænge til lidt Hvile," fortsatte hans Far uden at tage Notits af hans Bevægelse, „og saa har vi jo samtidig ham — Knægten derinde — herovre, saa jeg vil foreslaa, at I antages paa Prøve f. Eks. et Aar, — saa kan vi jo tales ved til den Tid og se om I bedre har kunnet klare Pynten her ude paa Landet, og om vi tør risikere at lade Jer, unge Brushoveder, overtage Kommandoen paa Kastaniely."

„Ingen Sinde skal I faa Grund til at fortryde denne Tillid, I viser os!" udbød Arvid højtideligt og rejste sig. „At vi bestaar Prøven og klarer Pynten skal være vor Livsopgave, — her er vi fødte, og her hører vi hjemme, det er jeg bleven grundigt klar over."

Han rakte først sin Far og derpaa sin Mor Haanden, og med Taarer i Øjnene sagde han sine gamle Forældre et velment øprigt: „Tak Far, — Tak, Mor!"

„Man skal nu aldrig vove sig længere bort, end at man kan finde

Vej hjem — igen, men det var nu det eneste rigtige, at I kom hjem igen; hvorfor skulde vor gamle, prægtige Gaard dog over paa fremmede Hænder, den Dag Far og jeg ikke kunde mere, naar vi har en voksen Søn — —“.

— — „Ja, og en Sønnese —“ indskød Lars Sørensen stolt.

„Du skal da ogsaa altid afbryde mig, Lavs,“ sagde Mor Karen venligt; „— men som det nu er, er vist alle Parter bedst tjent med, mon ikke?“

„Ja, det vil vise sig, — om Du faar Ret, Karen“, sagde Lars Sørensen eftertænksomt, og tændte sin lange Pibe.

„Mor har Ret,“ sagde Arvid med Overbevisning, „Mor har altid Ret.“

„Det havde Mor ogsaa, da I rejste, Arvid,“ bemærkede Lars Sørensen tørt og saa op paa Sønnen

— — —

Den store flotte, velholdte Gaard som nu ejes af Arvid Sørensen, beviser ganske klart og tydeligt, at ogsaa denne Gang — havde Mor Ret.“

Fra Dag til Dag

(Redaktionstidende)

—o—

Kun een Butik paa et Næringsbevis.

De københavnske Handelsforeningers Fællesrepræsentation, der omfatter 46 Foreninger med ca. 13.000 Medlemmer, har rettet Henvendelse til Folketingets Udvalg angaaende den nye Næringslov og har deri udtrykt Betænkelighed ved, at Næringsbevis paa Handel giver Adgang til at have et ubegrænset Antal Butikker i samme Kommune, bl. a. fordi Systemet Kædebutikker derved faar frie Hænder til Skade for de selvstændige Butikshandlende.

Landbrugets Eksport.

Indtil 5. November f. A. var der udført omtrent lige saa meget Smør som i hele Aaret 1929 og mere end i hele 1928, nemlig henholdsvis ca. 158.000, ca. 159.000 og ca. 148.000 Tons; flere Æg end i noget af de to foregaaende hele Aar, nemlig henholdsvis ca. 40.000 ca. 39.000 og ca. 39.500 Sæne; mere Bacon og Flæsk, nemlig henholdsvis ca. 281.500, ca. 248.000 og ca. 272.000 Tons; flere Svin, langt mere Kød og mere Slagteriaffald i de 11 Maanedre af 1930 end i hele 1929 og hele 1928.

(Vort Landbrug.)

Indtægtsgrænser for Sygekasser.

Fra 1. Januar har Socialministeriet fastsat Grænserne for Adgang til Medlemskab i statsanerkendte Sygekasser ved følgende Indtægter: Byer og bymæssige Bebyggelser med over 2000 Indbyggere: 3800 Kr., med 100—200 Indbyggere: 3400 Kr., de øvrige Ele af Landet: 2800 Kr. Formuegrænsen er for Enligstillede 9500 Kr., for Familieforsørgere 1400 Kr.

Blindheds-Epidemi.

En hel By, der er slaet med Blindhed, blev for nogen Tid siden i Staten Oaxaca i Meksiko opdaget af den mexikanske Læge Dr. Ramon Pardo. Samtlige Byens Indbyggere er blinde og selv største Delen af deres Trædkdyr, store Okser, lider af samme Sygdom. Børnene fødes blinde, eller bliver det senest i Løbet af et Aar. — En videnskabelig Ekspedition er sendt til Byen for at opklare Grunden til den uhyggelige Sygdom, som man formoder skyldes Moskitoer eller Flagermus.

Motorafgifterne.

For 1930—31 synes Motorafgifterne at skulle indbringe op mod 50 Millioner Kr. mod 42,5 Millioner i det foregaaende Aar.

Internering af Drankere.

Efter den nye vedtagne Straffelov kan der af Domstolene gives en Person Paalæg om ikke at nyde

eller købe Spiritus i 5 Aar. Er han forfalden, skal der gøres ham saadant Paalæg, og Overtrædelse af dette kan straffes med Hæfte eller Fængsel. Hvis en straffet Person er forfalden til Drukkenskab kan det ved Dommen bestemmes at han efter Straffens Udstaaelse, eller naar betinget Straffedom gives, straks skal anbringes i en Helbredelsesanstalt for Drankere. (Afholdsdagbladet.)

Straf for Beruselse.

Samme Lov bestemmer, at den som forsætlig eller ved grov Uagtsomhed bringer sig i beruset Tilstand, straffes med Bøde eller Hæfte, hvis han i denne Tilstand udsætter andres Person eller betydelige Formueværdier for Fare. Under skærpede Omstændigheder navnlig naar betydelig Skade er sket, samt i Gentagelsestilfælde, kan Straffen stige til Fængsel i seks Maanedre. Straf kan altsaa idømmes, selv om ingen Skade sker. Straffen træder ikke i Stedet for, men lægges til den Straf, der iøvrigt maatte idømmes efter andre Bestemmelser. (Afholdsdagbladet.)

Aldersrente.

Retten til Aldersrente er betinget af, at Paagældene ikke ved Dom er fundet skyldig i en i den offentlige Mening vanærende Handling, for hvilken der ikke er givet eller indtraadt Æresoprejsning. Socialministeriet har nu i et Cirkulære henledet Kommunalbestyrelsernes Opmærksomhed paa, at de i fornødent Fald bør rekvirere Straffetest som Garanti for, at Ansøgeren opfylder de forskrevne Betingelser. (Danmarks kommunale Efterretninger.)

Fagforeningskontingenter.

Indenrigsministeriet har fastslaaet, at Fagforeningskontingenter hører til de nødvendige Udgifter, som falder ind under Hjelpekassernes Omraade og har i givet Tilfælde paalagt Forsørgelseskommunen at refundere Opholdskommunen en saadan Udgift.

Arbejdsløsheds Understøttelse i Italien.

Direkte Understøttelse til Arbejdsløse fra Stat eller Kommune ydes ikke i Fascismens Land. Der kritiseres Understøttelsespolitikken ud fra følgende Argumenter; den trænger sig iud paa Velgørenhedens Omraade, betyder Tab for Landets Økonomi, fordi den ikke skaber Arbejde eller Produktion, bidrager til at fremme professionel Arbejdsløshed; er den paa den anden Side for lille, løser den ikke Hungerproblemet.

(Arbejdsgiveren.)

Aeroplan som Brandsprøjte.

I Canada har man anskaffet et Aeroplan, udstyret med Armstrong Siddely Mongoose Motor. Det skal bruges som Brandsprøjte ved Skovbrande, idet det fra oven skal hælde slukkende Kemikalier paa Brandstedet. Den kan lande baade paa Land og Vand, eller naar det forsynes med Meder, paa Sne.

Udnyttet Jord i Norge.

Medens vi her i Landet, bortset fra nogle Klitarealer og den jyske Hede, der jo Aar for Aar bliver mindre, næsten ikke har en Plet udyrket Jord tilbage, findes i Norge endnu over 3 Millioner Hektar øde Strækninger, som man mener vil kunne bære Skov, og som efterhaanden vil blive tilplantet. De norske Skove dækker i Øjeblikket 7.7 Millioner Hektar, medens baade Sverige og Finland har et over tre Gange saa stort Skovareal. (Dansk Skovforenings Tidsskrift.)

Boksning som Erhverv.

Knud Larsens største Honorar var 15.000 Kr., nemlig i Kampen mod Al Brown i Sommeren 1929, Hans samlede Indtægter ved professionelle Kampe skal være mere end 50.000 Kr. Thyge Petersen skal for sin Debutkamp have tjent mindst 4000 Kr., et relativt stort Beløb for en Begynder. Maksimum naas selvfølgelig i Amerika. Jack Dempsey skal have tjent op mod 4 Millioner Dollars ialt. (Idrætsbladet.)

Rundetaarns Observatorium.

For 275 Aar tilbage i 1656 oprettedes det oprindelige Observatorium paa Rundetaarn, som det andet Statsobservatorium i hele Verden.

Den første danske Spillekortfabrik.

I 1756 — for 175 Aar siden — anlægges den første Spillekortfabrik i København, og samtidig blev det forbudt at indføre Spillekort i Danmark.

For kun 50 Aar siden.

Det er den 15. Januar 50 Aar siden, at den første Telefonstation for Samtaler aabnedes i København.

Centralvarmens Indførelse.

Saa mærkeligt det end lyder, blev det første Centralapparat med varmt Vand først indrettet i Aar for 50 Aar siden i den russiske Kirke i København, der under Navnet Alexander Newsky-Kirken dog først blev indviet den 6. September 1883.

Fra Filmens første Dage.

Det er i Slutningen af Januar Maaned 25 Aar siden, at de første Filmsoptagelser fandt Sted her i Landet. Dette skete ved Tronskiftet efter Christian IX's Død den 29. Januar 1906

Fra Læsekredsen.

—o—

Endnu en Gang ser jeg mig nødsaget til at beskæftige mig med Sagen, Hotel Central, da Artiklen i sidste Nr. af Bladet, underskrevet B. V. Wolf, indeholder ikke saa faa Urigtigheder. Gavne Sagen kan disse Bladskriverier ikke og gør for saa vidt kun Skade; men jeg har ikke paabegyndt disse.

Jeg skulde efter Hr. Wolfs Mening have skadet Sagen ved at forhandle med Ejeren, idet en privat Mand havde langt bedre Betingelser for at opnaa et Resultat. Hr. Wolf mener, det er givet, at jeg har forhandlet paa Kommunens Vegne. Passer ikke, Byraadet har ikke bedt mig forhandle, jeg talte kun med Ejeren som privat Mand og forhørte mig om hans Betingelser, det hele var ganske privat, Rejsseudgifter, Tidsspilde m. m. betalte jeg selv, men jeg gav ved min Hjemkomst Byraadet Referat af Sagen, saa noget i Retning af hemmelige Forhandlinger kan Hr. Wolf ikke finde i denne Sag. Hr. Wolf skriver, at jeg skulde være skuffet over, at jeg ikke kunde gennemføre Sagen paa egen Haand. Passer ikke, det er meget sjældent, jeg føler mig skuffet, desuden havde jeg aldrig tænkt mig noget i den Retning. Hvad Interesse skulde jeg kunde have ved at ordne denne Sag paa egen Haand, helt bortset fra, at noget saadant vilde være ganske umuligt.

Hr. Wolf mener, jeg vidste, hvem „Borgeren“ var, som skrev den første Artikel om denne Sag. — Dette vidste jeg ikke paa det Tidspunkt, det eneste, jeg vidste, var, at det ikke havde været Dem, Hr. Wolf, dertil kender jeg Deres Stil for godt fra gammel Tid, De vil sikkert ogsaa indrømme, at kun „Røsten var Jacobs, men Haanden var Esau“ — eller med andre Ord, De havde valgt Stoffet, en anden skrevet Artiklen.

— Jeg har heller aldrig tænkt mig, at Carlsbergfonden vilde købe Central for os. Jeg kender godt Fondens Maal og Midler, derfor ansøgte jeg ogsaa kun om en lille beskedne Hjælp til Byens Forskønnelse, heri var ganske vist nævnt Fjernelse af Hotellet, men maaske Hr. Wolf ikke regner dette med til Byens Forskønnelse. — Fonden har før givet Bidrag til Forskønnelse, f. Eks. Banegaardspladsen i Horsens. Ønsket var meget beskedent i Forhold til den Ølmængde, der drikkes her om Sommeren i Turisttiden. Resultatet blankt Afslag. — (Ikke en Smule skuffet.) — Hos Carlsbergfonden har jeg ikke tigget til Sandvig Havn, derimod hos Bryggerierne, Staten, Etatsraadinde Koføeds Legat, Byernes Beboere, men haardast gaar det udover Fiskerne, saa der maa endnu være god Ar-

bejdsmark for „driftige Borgere“, der ønsker at arbejde med Hotellet.

Hr. Wolf mener, Sagen kan løses ved Hjælp af det private Initiativ i Lighed med Elektricitets-sagen; det vilde glæde mig meget, hvis vi kunde formaa de Mænd, der har løst denne Opgave for os paa en saa hurtig og for Forbrugerne fordelagtig Maade, til at tage sig af Sagen og gøre et Forsøg. Jeg kan forsikre, at Sagen ikke er ødelagt ved de Undersøgelser, jeg har foretaget, andre kan godt tage fat.

Saa har vi Benzintanken. Lad os ikke blive hysteriske, hver Gang noget støder vort Øje. Fra min Side fremkommer ikke noget Forslag om at fjerne Tanken, jeg agter ikke at lægge Erhvervslivet Hindringer i Vejen til Fordel for Forskønnelsen, vi kan ikke betale vore Udgifter med Skønhed. — Om Skønhed kan der heller ikke diskuteres; jeg er f. Eks. af de Mennesker, der elsker Naturen, men jeg glæder mig meget mere, naar jeg ser travl Virksomhed overalt. — Jeg kan derimod godt tænke mig, som et lille Bidrag til Byens Forskønnelse, at holde min uheldigt udstyrede Person saa meget i Baggrunden som muligt. — Saa helt uforstaaende overfor Forskønnelsen er jeg heller ikke.

Hemmelighedskræmmeri skriver Hr. Wolf, — ved ikke, hvad der menes hermed, i Allinge-Sandvig Byraad behandles kun de Sager i lukket Møde, som Loven foreskriver skal behandles paa denne Maade.

M. Bloch.

By og Land.

Allinge-Sandvig Byraad.

Møde d. 22. Januar.

Ministeriet godkendte en Skrivelse ang. Elektricitetsselskabet.

Landbrugsministeriet meddelte, at Kommunen vilde kunne faa 3000 Kr. af Etatsraadinde Koføeds Legat til Istandsættelse af Sandvig Havn, saafremt Staten ydede et Tilskud paa 11.000 Kr. og der paa anden Maade skaffedes 8000 Kr.

Chauffør Aage Jørgensen fik Tilladelse til Kaperkørsel med Bil fra Hammershus til Sandkaas i Aarets 4 Sommermaanedre.

Det vedtoges at søge en kvindelig Vikar til Sandvig Skole samt at Udlæveringssedler paa Koks fra Kommunens Gasværk herefter kan faas foruden paa Kæmnerkontoret hos Cigarhandler Johan Madsen og Kbm. Esper Hansens Eftf. Sandvig.

Endvidere vil Gas til Opvarmning faas for 14 Øre pr. Kbm.

Havnens Budget kom derefter til Behandling og vedtoges uden særlig Omtale.

Allinge Havn.

Indtægt.

	Kr. Ø.
Beholdning	46,000 00
Renter	700 00
Optagne Laan	15,000 00
Indtægter, oppebaare af Toldvæsenet efter de sidste 3 Aars Gennemsnit	26,821 94
Indtægter, oppebaare af Havnefogden ligeledes efter 3 Aars Gennemsnit	448 21
Husleje	1,469 00
Havnevægten	200 00
Smør fra Nekse	2,331 00
Ialt	92,970 15

Udgift.

	Kr. Ø.
Renter af Gæld	4,657 33
Afdrag paa Gæld	7,096 77
Skatter og Afgifter	531 05
Bidrag til Statens Tilsyn	4 50
Havnefogden	2,200 00
Regnskabsføreren	200 00
Renholdelse	625 00
Molehovedet ved Nordre Kaj ombygget	29,000 00
Stange Mølle Løbet tætnet	34,000 00
Vedligeholdelse af Havneværkerne, Bygninger Pladsen og Belysning	3,200 00
Oprensningsarbejde	300 00
Anskaffelse af Redskaber og Inventar	100 00
Vedligeholdelse af samme	100 00
Andre og uforudsete Udgifter	2,500 00
Forventet Beholdning ved Aarets Udgang	8,455 60
Ialt	92,970 15

Sandvig Havn.

Indtægt.

Kr. Ø.

oppebaaret af Toldvæsenet efter de sidste 3 Aars Gennemsnit	353 95
do. af Havnefogden	18 00
Tilskud fra Allinge Kommune	1300 00
Forventet Tilskud fra Staten	16000 00
Tilskud fra Bryggerierne	400 00
Fiskernes Gratis Arbejde	2000 00
Frivillige Bidrag	600 00
Ialt	23,671 95

Udgift.

Kr. Ø.

Renter til Sparekassen og Allinge Kommune	365 82
Afdrag	734 18
Skatter og Afgifter	0 75
Havnefogder og Regnsk.	70 00
Nyt Arbejde	22000 00
Vedligehold. og Belysning	300 00
Andre Udgifter	201 00
Ialt	23,671 95

Lotteriheld paa Bornholm.

I Vareloteriets nylig afsluttede 4. Trækning er der i Lotteriets Kollektioner paa Bornholm falden Gevinster paa 3.000 Kr., flere paa hver 1.500 Kr. og mange andre større og mindre Gevinster. Til 5. Trækning har flere af Vareloteriets bornholmske Kollektører endnu nogle ufornyede Lodder til Salg til Fornyelsespris. I 5. og 6. Trækning udloddes der ialt 73.800 Gevinster og en stor Ekstrapremie.

Femte og sjette Trækning er baade Lotteriets og de Spillendes store Tid. De mange Gevinster — 73.800 ialt i de to Trækninger — og disse Størrelser virker skærpende paa Interessen hos Spillerne og sætter derved yderligere Fart i Lotteriets Virksomhed. Netop i Tider som disse, der i økonomisk Henseende ikke er altfor lydelige, er Lotteriet en Chance, som man godt forstaar, at en Mængde Mennesker ser hen til med Forventning.

Vareloteriet beder os i denne Forbindelse minde om, at Fornyelsen til dettes 5. Trækning slutter den 9 Februar

Sølvbryllup.

Sparekassebestyrer, Branddirektør N. Ridder og Hustru fejrer i Morgen deres Sølvbryllup.

Samme Dag fylder fhv. Stenhg. Jørgen P. Ipsen, Løsebæk, 85 Aar.

Amtmand Øllgaard

ventes til Rønne 3. Febr. for at overtage sit Embede.

Gas til Opvarmning.

Byraadet har nedsat Gasprisen for Opvarmning af Lokaler til 14 Øre pr. Kbm.

Død af en Blodprop.

Formand Hans Madsen, Hammerens Granitværk, blev i Lørdags pludselig syg og døde inden Lægen kom til Stede.

Diskontobanken, Rønne,

giver 8 pCt. til Aktionærerne.

Læge Zahrtmann

fyldte i Mandags 70 Aar. En Deputation bragte ham en Hilsen fra Bornholm — en Bog i Pragtbind tilegnet den gamle Læge og indeholdende Artikler om bornholmske Emner til hvilke Zahrtmann havde Tilknytning,

Ny Bankbogholder.

Mejeribestyrer Jensen, Hammersdal tiltræder 1. Maj Stillingen som Bogholder i Hasle Bank. Mejeriet søger nu en ny Bestyrer.

Allinge-Sømand forulykket.

Minus Jensen har faaet den triste Meddelelse fra Udenrigsministeriet, at Sønnen Charles, som var forhyret med den belgiske Dampet „Thysville“, er forulykket paa Rejsen fra Antwerpen til Kongo. Afdøde blev 37 Aar gl.

Husk de arbejdsløses Fest.

Onsdag d. 4. Februar Kl. 7,30 paa Forsamlingshuset. Programmet byder paa Foredrag med Lysbilleder af Boghandler Sørensen, Sandvig, Koncert og Kaffe. — Billetter a 1 Kr. kan faas ved Indgangen. Kommunens Arbejdsløse kan aftenie Fribiller hos Viggo Staf-fensen, Mandag Formiddag.

En Spareforening,

der saa vidt muligt skulde kunne rumme alle Kommunens Beboere, ønskes dannet, og Indbyderne indvarsler til Møde paa Forsamlingshuset

i Aften Kl. 8.

Lignende Spareforeninger er oprettet i andre Byer og udbetaler hvert Aar

store Summer til Sparerne i December, den Maaned, som lægger stærkest Beslag paa Pengepungen.

Aarets første Karneval,

arrangeret forrige Søndag paa Christensens Sal af A. S. G. blev en vellykket Fest. — Saa snart man traadte ind i Salen, var det, som havde man laant „Lykkens Galoscher“ og ønsket sig til det fjerne Japan. — Alle Vægge var dækkede af virkningsfulde Kulisser malet af Axel Mauritzen, der ikke har været bange for at bruge sin Fritid og sit Talent til Foreningens Bedste. Overalt hang nydelige japan-ske Lygter — selv Scenen var omdannet til et tropisk Lysthus med Vinran-ker og Udsigt over blaat Vand til vul-kanske Bjergtoppe og gav Plads for Orkestret, hvor Arvidsen „mit Gefühl“ Gang paa Gang maatte spille sin selvkomponerede Vals dacapo for det be-gejstrede Publikum.

Karnevals-Costumerne var desværre i Faatal; naar Foreningen gør saa store Forberedelser til en Karnevalsfest, skulde det være en Selvfølge, at alle mødte i Costumer. — —

Store Forventninger

stilles til Søndagsf. Karneval den 8. Februar, og Forberedelserne er i fuld Gang. — Det berømte Svaneke-Orkester skal levere Musiken, og der bliver mange andre Overraskelser.

Fra Erhvervslivet.

Bagermestrene E. Kofoed og Hen-ning Jørgensen har nu faaet indbygget nye Bageovne. Ovnene er leveret af det landskendte Randersfirma og er indrettet med alle Nutidens Forbed-ringer paa Ventilationens Omraade og med særlige Rum til Dampning af Brødet. Bager Andersen Sandvig, fik en lign. Ovn forrige Aar, og hans fortrin-lige Brød er nu kendt og skattet langt udenfor Kommunens Grænser. Bagerne Kofoed og Jørgensen vil forhaabentlig i Løbet af kort Tid opnaa samme gode Resultat og derved skabe forøget Om-sætning og Fortjeneste.

K. F. U. K. - Møde

Sandvig Tirsdag 7,30.

K. F. U. M. - Møde

Allinge Torsdag 7,30.

Alt Malerarbejde

udføres smukt og solidt til rimelige Priser.

Ludv. Jacobsens Malerforretning

tidl. Johs. Hansen.

Værksted Nørreg. Privat Havneg. 29.

Tlf. 84. — ALLINGE. — Tlf. 84.

Altid til Tjeneste med Tilbud og Overslag.

Blodpølse

faas i Dag — Fredag.

Johanne Hansen

Udsalg af Hus-holdningsartikler.

Vort aarlige Udsalg begynder Mandag d. 2. Febr.

og omfatter alt i Glas, Fajance, Porcelæn, Emaillevarer og mange andre Ting, som egner sig for Husholdningen. — Alt i Værktøj til Bygningshaavdværkere udsælges med 10 pCt.

Nordlandets Handelshus.

Biografen.

Søndag Aften Kl 8

En festlig Turnering.
Morsom Cowboy-Film.

Svigermors Bryllupsrejse.
Morsom Lystspil i 8 Akter.

Stort Opremningssalg.

Fodtøj sælges fra 1,50

Alle kurante Varer udsælges langt under Indkøbspris.

Bidstrups Skotøjsforretning,
Sandvig.

Allinge-Sandvig.

Alle, der er interesserede i at faa dannet en

Spareforening,

hvis Formaal skal være, at hvert Medlem ved ugentlige Indskud faar sammensparet et Beløb, der ud-betales ved Jul — indbydes til et Møde paa Forsamlingshuset „Ham-mershus FREDAG den 30. Jan. Kl. 8 Aften.

Victor Planck, Nicolaj Hansen,
Jul. Mikkelsen, Joh.s Sørensen,
Hjalmer Ipsen, E. M. Bech.

Isl. Lammekød

Jeg har endnu en lille Rest al-lerbedste islandsk Lammekød, som sælges til 0,65 Halvkg. for Bryst og Slagstykker og 0,75 for Laar.

Letkogende gule Ærter, Flækærter, Brune Bønner, grønne Linser anb.

J. B. Larsen, Allinge

Priserne paa Beauvais

Bajerske Pølser

i Daaser er vældig nedsatte.

J. B. Larsen, Allinge.

En større og en mindre

Lejlighed er til Leje

Viggo Staffensen, Allinge.

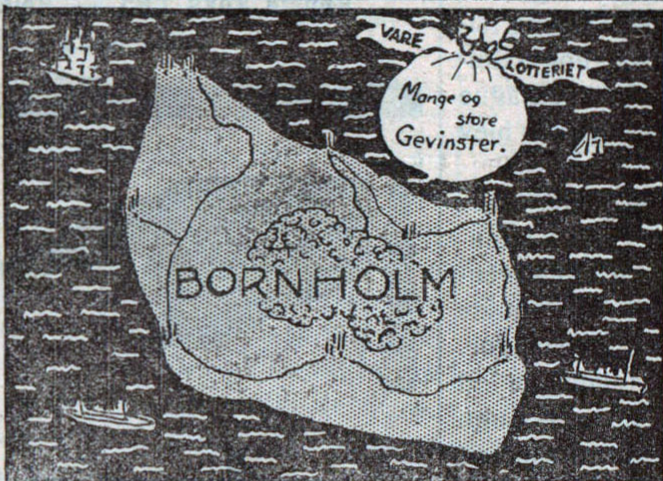
Gudhjem Manufakturhandel.

Aarligt Udsalg

begynder 1ste Februar.

En Mængde forskellige Rester er fremlagt til meget fordelagtige Priser.

Georg Jørgensen, Telefon 58.

DET HELDIGE BORNHOLM

I Varelotteriets 4. Trækning faldt den største Ge-vinst paa Bornholm, og i 5. Trækning, der begyn-der nu den 11. Februar, og i den paafølgende 6. Trækning er Chancerne større end i nogen af de fore-gaaende Trækninger. Har De sørget for at faa Dem et nyt Lod eller forny Deres gamle? Ellers kan De naa det endnu. **Fornyelsen slutter d. 9. Februar.**

Husk der er **73.800 Gevinster** i de to Trækninger.

Et Lod koster kun Kr. 4,60

Kollektører paa Bornholm:

Aakirkeby:

Boghandler Henry Andersen, Telf. 5.

Købmand, Fru E. Simonsen, Telf. 10.

Allinge:

Fhv. Købmand Vald. Jørgensen, Telf. 92.

Barber Johs. Larsen, Telf. 53.

Hasle:

Boghandler Karl Munk, Telf. 42.

Nexo:

Kioskejer Julius Bidstrup, Telf. 246.

Agent Georg Madsen, Sdr. Strandvej.

Agent C. F. Sørensen, Ndr. Strandvej, Telf. 77.

Rønne:

Kollektrice, Frøken M. Carstensen, Havnegade 1.

Kollektrice, Fru Hertha Hansen, Nørregade 10,

Telf. 299.

Kollektrice, Fru Kløcker, Staallegade 4, Telf. 806.

Købmand Emil Lund, Telf. 482.

Kollektrice, Fru M. Maegaard, Østervoldgade 23,

Telf. 577.

Boghandler H. Chr. Møller, Telf. 466.

Kollektor E. Nielsen, Løkkegade 48, Telf. 436.

Svaneke:

Detailhandler I. P. V. Funch, Telf. 47.

Østermarie:

Bestyrer Johs. Dam, Pakhusforeningen, Telf. 127.

VARE LOTTERIET

Kunstgødning til Foraaret.

Priserne er nu billige, og har vi ikke allerede faaet Ordre paa Deres Forbrug, bedes Bestillinger venligst indgivet.

Produkten.

4 Ugers Grise

er til Salg

Grønbech, Sandvig.

Ung, fed Slagtegris

nogle 3-Mdr.s Grise, en Springtyr (700 Pd.), en Gedebug er til Salg event. til Bytte med en Rugema-skine (2—300 Æg)

Tlf. 18. Brogaard pr. Allinge

Olsker

Kommuneskatten for 2. Halvaar bedes indbetalt snarest og mod-tages ved Mejeriernes førstk. Ud-betalinger.

Sogneraadet.

Skovauktion.

Torsdag den 12. Febr. d. A. Kl. 1,30 Eftm. afholdes efter Begæring af Gdr. Hansen, Hyldegaard, Ol-sker Auktion i Gaardens Skov over 200 Bud Brænd, deraf 50 Rm. Løvtræ samt nogle Stammer Eg. — Mødested i Skoven ved Landevejen ved Brøddeg. Brødde.

„Smuffen“, Søndergade

skal sælges. Billigt, lille Udbetal. Huset er godt indrettet, god gam-mel Have. Thorngren anviser.

Allinge-Sandvig Gymnastik-forening

afholder Medlemsmode TIRSDAG den 3. Febr. Kl. 8 i Christensens Havestue.

Bestyrelsen.

Der er endnu nogle Rester tilbage.

Forsyn Dem, medens det er Tid!

Husk vore heluldne Strømper til 25 og 75 Øre.

Allinge Messe

ved Th. Holm.

Damefrisering

er nedsat til halv Pris i vor Salon de 4 første Dage i Ugen.

Ondulation 0,75

do. med Haarvask . . 1,50

Haarvark uden Ondulat. 1,00

Fredag og Lørdag Ondulat. 1,00.

Math. og Joh.s Larsen, Tlf. 53. Frisersalon, Allinge. Tlf. 53

En Hakkelsesmaskine

nogle Bihuse og Trækvogne sæl-ges billigt

Smed P. Lindgren.

Bornholms Spare- og Laanekasses

Afdeling i Allinge.

Kontortid 9—12 og 2—4.

Renten af Indskud er paa

3 Mdrs. Opsigelse 4,5 pCt. p. a.

Et Parti gode

Dame-Overtræksstøvl

sælges under Udsalget for 3,85.

C. Larsen, Vestergade, Allinge.

Gaa ikke over Aaen efter Fløde!

Køb den Fløde, der fremstilles her paa Pladsen.

Forlang hos Deres Handlende **Flaskefløde fra Mejeriet KAJBJERGGAARD.**

Efter Indlæggelse af ny Bage-riovn af nyeste Konstruktion for at imødekomme Kunder-nes Krav, ser jeg mig nu i Stand til at kunne levere det bedst bagte Brød og de fineste Kager. — Hvorfor jeg anbefaler mig til det ærede Publikum.

Bagning og Stegning udføres.

E. Kofoed's

Bageri og Konditori

Tlf. Allinge 11.

H. Bay Olsens Skræderforretning

flytter fra 1ste Februar til Lindeplads overfor Gæstgiver Christensen og anbefales med 1ste Klasses Arbejde til billige Priser. Tlf. All. 145. Samme Sted antages en Lærling.

Slakteriets Udsalg paa Lindeplads

anbefaler sig med fersk og røget **Flæsk, Mørbrad** og **Karbonade** hjemmelavet **Fars, Medister, Sylte, Leverpostej** og **Lunge-pølse**. Alt i **Paalæg** og **Konserves**.

Friske **Slakterivarer** Onsdag og Fredag.

Johanne Hansen Tlf. 45.

TRIFOLEUM Markfrø.

Da forskellige Sorter Frø er ved at blive dyrere end ved Ud-sendelsen af vor Prisliste, vil vi gerne have Bestillinger paa Markfrø tilsendt, for at kunne levere de allerbedste Sorter til de allerbilligste Priser.

Produkten.

Egetræs Bord

med poleret Plade, passende for Kontor eller Spisestue, 35 Kr.

Kan frit beses uden Køb.

fhv. Købmand C. A. Jensen, All.

2 smaa runde Kakkelovne

et brugt Radioapparat, en Rundsav, et Klædesskab er billigt til Salg

Jens Kofoed, Aakrog, Olsker.

Slakteriets Udsalg, Allinge.

Friske Varer Onsdag og Fredag.

Fersk Flæsk, Karbonade. Mørbrad.

Medisterpølse, Fars.

Bayerske Pølser, Knækpølser

Røget **Medisterpølse** og **Sylte**.

hjemmesmeltet Fedt.

Forskelligt Paalæg.

Dina Sørensen, Tlf. 38.

Under Udsalget bortsælges:

Kulørt stribet Dynebetræk i rosa, lysblaat og lilla

fra 0,86

Hvidt stribet do. fra 1,26

Bleget dobb. br. Lagenstout

fra 1,16

Ubleget do. do. fra 0,88

do. kipret 1,26

Hørlærred til Lagener 1/2-

linned 130 cm br. 2,25

Nankin til Overdyne dobb.

br. i rødt og blaat 2,93

Satin do. do. fra 3,60

Stribet bobb. br. Nankin til

Underdyne fra 1,62

do. Satinbolster do. fra 2,15

Ubl. Twistlærred fra 0,45

Bleget do. fra 0,63

Ubleget Drillings til Skjorter

0,71

Hellinned Haandklædedrejl

fra 0,80

Extra svær 50 cm bred do.

fra 0,98

Hellinned Viskestykkedrejl

fra 0,81

Udv. Medium fra 0,59

— Dowlas fra 0,59

Fin Longcloth til Damelin-

ned 84 cm br. fra 0,98

Madapolame 81 cm fra 1,08

Skjorteflonel i mod. Mønstre

god Kv. 0,98

Pyjamasflonel i smukke do.

fra 0,68

Bomuldstøj til Forklæder og

Kitler fra 0,54

Blaa og hvidttærnet Eta-

mine til Køkkengardin 0,62

Vi har endnu en Del gode

Damefrakker i sorte, marine

og kulørte i forsk. Stør.,

ogsaa ret store Stør., som

vi udsælger for 8, 10, 12,

15 og 20 Kr., hvilket er en

Fjerdedel af deres oprinde-

lige Pris og derunder. —

Magasin du Nords Udsalg ved Victor Planck, Allinge.

Leverandør til Vare- og Landbrugslotteriet

Printzenskjoldsvisen og Sandheden.

Overlæge M. K. Zahrtmann har kun faa Ord tilovers for denne interessante Vise. Den skal være „aldeles forbløffende usandfærdig“ — der er intet Grundlag for „Svineslagtningen“ — og Visen skal være forfattet paa et Tidspunkt, der ligger nær op til den Tid (1720), hvorfra de ældste Afskrifter stammer.

Grundlaget for Paastanden angaaende Tidspunktet for Visens Tilblivelse er dog kun Formodninger af lignende Art som dem, Overlægen gør gældende overfor Jens Koefoeds Relation, Formodninger mod hvilke der lige saa vel kan opstilles andre formentlig lige saa gode Formodninger — hvilket jeg da ogsaa i det følgende i al Beskedenhed skal tilde mig.

Højskolelærer A. K. K. Taarup gør i Bornh. Saml. II. Bind interessante Sammenligninger mellem denne Vise og andre Folkeviser; men hvad det historiske angaar, henholder han sig ganske til Zartmann og bemærker, at Visen „intet Værd har som historisk Kildeskrift men derfor er dog en saadan Vise dog ingenlunde uden historisk Betydning idet vi gennem den faar et troværdigt Billede af Forfatteren og hans Samtids Syn paa Tildragelsen.“

P. N. Skovgaard tager Visen fuldtud som historisk Sandhed; men desværre har denne Forfatter vist sig saa upaalidelig, at man ikke uden videre tør fæste Lid til hans Udsagn. Han paastaar at have set en Afskrift af Visen fra 1659.

At denne vilde vinde enormt i historisk Værdi, saafremt man kunde faa Vished for, at den var skrevet paa dette Tidspunkt, er indlysende.

Paa de fleste Afskrifter staar der imidlertid, at den er forfattet i Aaret 1659, og hvorfor tvivle? Var Visen forfattet 1715, kunde Afskriveren i 1720 næppe være uvidende herom, og han vilde da ikke kunne udgive den for at være skrevet i 1659 uden at begaa et bevidst Falskneri, — og hvorfor skulde han det?

At Begivenheden i 1658 affødte en Vise, finder jeg saare naturligt, og at denne Vise skabtes, medens Indtrykkene var friske og Sindene stærkt optagne af det skete, er ligesaa naturligt, som det vilde være mærkeligt, om Visen blev forfattet senere.

Visen staar bl. a. afskrevet i et lille Hefte fra 1722, hvori ogsaa findes Jens Koefoeds Relation, Afskrifter af de andre Skrivelser vedrørende Opstanden m. m. samt „Bornholmernes Fadervor“, der er et Smædedigt over den forbryderiske Amtsskriver Deckner, der udfoldede sin Virksomhed i 1680. Skulde dette saa ogsaa være forfattet en Menneskealder senere?

Kan der i det hele taget anføres noget Eksempel paa en Vise af lignende Art som Printzenskjoldsvisen, som er forfattet ca. 60 Aar efter Begivenheden?

I Visen lægges Ordet „fuller“ Printzenskjold i Munden. Dette er et gammelt, svensk Kraftudtryk, (sandelig, tilvisse) som Printzenskjold aabenbart hyppigt har benyttet i sin Tale. Der findes endnu en hel Del Breve fra Pr. til den svenske Konge. Her forekommer Ordet meget hyppigt. Ordets Forekomst i Visen støtter meget kraftig Opfattelsen af, at Visen er fremkommet meget kort efter Opstanden.

En anden Sag er, at Visen i Tidens Løb kan undergaa visse Forandringer, men Karakteren beholder den.

Visen maa være skrevet til Forhørligelse af Helten Jens Koefoed, derfor forekommer det mig meget paafaldende, at Begivenheden i Sandvig den 28. Dec. 1658, hvor J. K. i høj Grad udmærkede sig ved Tilfangetagelsen af den svenske Forstærkning, ikke er omtalt. Hans senere Belønninger er heller ikke nævnt. Skovgaard paastaar ganske vist, at Visen oprindelig havde 400 Vers (de fleste Afskrifter har 148), saa den Mulighed foreligger altsaa, at meget Stof kan være gaaet tabt; men ellers ser jeg ingen anden Forklaring end den, at Visen i sin oprindelige Form er bleven til før den 28. Dec. 1658 og har faaet nogle Vers extra i 1659. Et Vers som Nu haver vi vundet Landet med Ære, Nu skal Jens Koefoed vor Landsherre være.

kan dog kun opstaa, saafremt der er Mulighed for, at Jens Kofoed kan blive Landsherre. Efter at den af Kongen udnævnte Kommandant Michel Eckstein var udnævnt, 24. Dec. 1658, var denne Mulighed ikke længere til Stede, hvorfor Verset altsaa maa være blevet til, før Meddelelsen herom kom til Bornholm.

Paa Grundlag af ovenstaaende Betragtninger, der ikke giver sig ud for at være Bevis, formoder jeg, at Visen første Gang er sunget ved den dundrende Glædesfest, som mellem 10. og 24. Dec. 1658 antagelig holdtes i den store Sal i Manteltaarnet til Ære for Slotskommandant Jens Koefoed, og hele Taarnet kan da have genlydt af hans og hans Kammeraters Lattersalver, naar Verset lød

Paa Landet ligger slagen svenske Mænd ni Hundrede Tredsindstyve og fem.

Det var jo en „lystig“ Vise, og Overdrivelserne kan — forekommer det mig — meget vel føres paa Lystighedens Konto. Voldssomme Overdrivelser hørte iøvrigt den Gang med til den Slags Poesi.

Naa, dette er altsaa kun en Formodning. Andre Formodninger kan naturligvis ogsaa opstilles, f. Eks. den, at Tallet oprindelig har været fornuftigeré, og at det efterhaanden, som Visen kom i Folkemunde, er vokset ud over alle rimelige Grænser.

At Visen bortset fra Talangivelserne ogsaa indeholder andre bevislige Urigtigheder, skal jeg ikke komme nærmere ind paa — det gør de fleste Beretninger om Opstanden.

Det 62. Vers giver Situationen og Stemningen i Rønne efter at Printzenskjold var skudt. Nu var ethvert Tilbagetog afskaaret.

— — — og vinder vi ikke Slottet i Nat, da er vort Lif forloret og plat — — —

og Jens Koefoed gaar ind paa Raadhuset, og

de Bønder fra Landet fik Ordre saa brat, at de skulde slagte sine Svin i Nat,

hvorefter de følgende Vers giver en gruopvækkende („lystig“) Skildring af, hvorledes det foregik.

Denne saakaldte „Svineslagtning“ er det dramatiske Hovedindhold i Visen, og jeg skal derfor meddele, hvad der fra anden Side foreligger herom.

I Østerlars Kirkebog for 1701 — 51 staar der bemærket i Marginen ud for en Mand, der døde 1741, 91 Aar gl., at han var otte Aar, da Printzenskjold blev dræbt, og at han kunde huske, hvad der skete samme Dag om Aftenen silde: Thi da kom Naboen og bankede paa; da gik hans Fader og Moder begge til Døren, og

han fulgte med dem, og da Døren blev lukket op sagde Naboen: Nu i Dag er Pr. ihjelskudt, og nu i Nat skal enhver af os over hele Landet ihjelslaa sine Svenskere, som de har til Huse; hvorefter hans Loder som en forsagt Kvinde sagde: Gud bedre os, vi har haft det ondt hidindtil, men faar det værre nu herefter. Men hans Fader mente, det havde ingen Fare. Dette sagde han, kunde han huske saa vel, som det var passeret i Dag.

Amtmand Urne skriver:

„Der har dog i min herværende Tjenestetid leved endnu en og anden gammel Bonde, som naar dette kom paa Tale om denne Sag forsikrede dyrt, at der bleve en Deel hos Bønderne indquarterede svenske Soldater caputerte.“

En københavnsk Forfatter Hjørring fortæller i sin Bog „Leyrs Krautz“ (trykt 1660) under 21. Dec. 1658: „Nu kom Folk og Skibe fra Bornholm og gave sig under Kongen, da havde de slet paa Landet slaaet alle de svenske ihjel, som vare derpaa . . .“

Den paa den Tid ved det danske Hof værende svenske Minister Terlow skriver i sine Memoirer: at alle de paa Landet indquarterede svenske, henved 700 Mand (han kunde altsaa ogsaa overdrive), blev dræbte.

Et i København den 28. Jan. 1659 paa tysk trykt Flyveblad skriver efter at have berettet om Opstanden: „hernach dass gantze Land den Schweden gereinigt“. Bladet slutter med en Opfordring til at følge det gode Eksempel. Det er dateret den 22. Dec. 1658, altsaa Dagen efter Ankomsten af de bornholmske Udsendinge. En samtidig bornholmsk Dagbog siger: at Fendrichen og nogle Soldater paa Landet blev ihjelslagne (dette er urigtigt. Fændrikken blev ikke slaaet ihjel).

I Aaker Kirkebog staar der: 8. Dec. 1658 blev Pr. af Landsotterne ihjelslagen og af de svenske her paa Landet blev nogle faa ihjelslagne, de andre fangne.

Rasmus Raun: „Høvdingen lod sine Soldater søge til hvert Sogn (for at inddrive Skatten) deriblandt var en Fourder, hvilken blev af Bønderne dræbt med 6 Soldater, 3 fangne og 2 undkom. — Dette skete imellem d. 9. og 10. Dec. om Natten.

Et Brev skrevet 1659 til den svenske Sekretær Taubenfeldt udtaler Frygt for, at man i Skaane skal „procedere med os paa den bornholmske Vis.“

Den svenske Forfatter Fryxell siger: „ . . . at ett almänt blodbad kalladt det store svineslagtet anställes paa svenskarna.“

Hans Landsmand Odmler: Paa Bornholm reste indvånerne sig och dödade paa en nat alla därvaranda svenskar.

L. Berger: Ett almänt blodbad er en uppfinning af folkfantasi; dock synes forbitringen hafva varit stor.

Der kunde citeres mere herom, men ovenanførte er sagtens tilstrækkeligt til at vise, at der findes noget for enhver Smag. Professor J. A. Fredericia kommer nok Sandheden nærmest, naar han om Svineslagtningen siger: „Med hvor mange og paa hvad Maade det er sket, kan ikke afgøres, men Sagen selv kan næppe betvivles.“

Fortsættes Fredag.

K. E. S. Koefoed.

Elegante Visitkort

50 Stk. med Navn 2 Kr. TAKKEKORT billigst.

Allinge Bogtrykkeri.

De Averterende

anmodes høfligst om at indsende vort Tilgodehavende for Annoncer paa tilsendte Indbetalingskort, Postkonto Nr. 14146, hvilket er den billigste og bekvemteste Maade. Alle Indbetalingskortets 3 Dele maa være udfyldte ved Indbetalingen, men Deres Postbud vil være Dem behjælpelig hermed og modtage Beløbet + 5 Øre i Porto mod Kvittering paa Postbeviset.

Slakteriets Udsalg paa Lindeplads.

Tlf. 45.

Karbonade, Mørbrad og køgt Skinke frisk hver Dag.

Kofoed & Mortensens Byggeforsretning

Ligtøj og Ligsenge. Ligkistelager. Ordning af Begravelser.

Telefoner 77 og 79.

Møllers Bogbinderi

Tlf. 865.

Chr. Dideriksen, Rønne.

Tlf. 865.

Indbinding af Bøger. — Protokolfabrik. — Papirvarer.

I. Kl. Arbejde. — Rimelige Priser. — Hurtig Levering.

Leverandør til Biblioteker, Foreninger og Øens største Forbrugere.

Hasle Kalkværk

Altid friskbr. Kalk.

Brændt Gødningsskalk er den bedste.

Forlang Tilbud.

Tlf. Hasle 102.

Tlf. Rønne 393.

Koks fra All.-Sandvig Gasværk

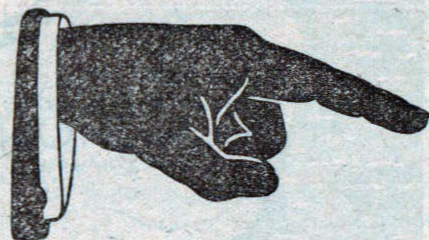
sælges nu ogsaa til Beboere udenfor Kommunen.

Udleveringssedler kan købes paa **Kæmnerkontoret**, hos Cigarhandler **Johan Madsen**, Allinge og hos Købmand **Esper Hansens Eftfl.**, Sandvig.

Prisen er:

Knuste Koks 1,85. — Hele Koks 1,70. — Nødekoks 1,70.

Smaa Koks 1,25. — Kokssmuld 0,25.

Vort Godtkøbsudsalg
begynder Lørdag den 24.
Januar og omfatter alt,
undtagen Garn.

Jens Hansen.

Allinge-Sandvig Sømandsforening

afholder

KARNEVAL

paa Christensens Sal Søndag d. 8. Februar.

Kl. 8.

Indmarscherings.

Katten slaas af

Tønden.

Kun Foreningens Medlemmer har Adgang,

Festudvalget.

Hvorfor købe Tryksager

Indpakkingspapir og Poser

hos omrejsende Agenter, der paa Grund af Rejseudgifter maa beregne større Avance paa en ringere Vare, og sælger denne paa Efterkrav og uden Garanti.

J Sornitzkas Bogtrykkeri, Allinge,

er De altid sikker paa at faa Deres Tryksager godt udført til den billigste Pris og saa vidt mulig omgaaende Levering. Telefon 74. Indpakkingspapir, Økonomruller, Konvolutter & Poser til Fabrikspris.

BRØDRENE ANKER, HASLE

JERNSTØBERI & MASKINFABRIK.

Ajlepumper - Vandpumper - Varmtvands-Anlæg.

Bestil Deres Tryksager i Allinge Bogtrykkeri